

מסורת הש"ס

(א) 'פרי תוס' ב"ב ק"ב ד"ה
 תרומה. (ב) [בפני יעקב
 אחא ר' יהושע בן לוי].
 (ג) ברכות מ. (ד) [תוספתא
 דכלאים מ"א]. (ה) [בטרוס
 מ.]. (ו) סנהדרין נט.
 (ז) [דברים]. (ח) [גירסאות
 א.]. (ט) [ד"ה הרבי].
 (י) [ד"ה חקים].

תורה אור השלם

1. וְשִׁמְתִּיהָ לְמוֹשֶׁה סָפֵר
וְאָנֹכִי מִמֶּנּוּ מִסְּפָר
מִבְּסֻטָּאָתְךָ הַשְּׂמֹדֶה אֲנִי
בְּצֻלָּתוֹ יִשְׁעִיהִי יָד כִּג
2. כִּסְפָּאָתָהּ שְׁלֹחִיָּהּ לֵךְ
וְכֹרֶה אֲחִיזֶיהָ וְתֹרֵךְ
פְּלִיאִים אֶן מִנֵּהם לֵה
רָאָה יֵן אֵת עֲנִי כִי
הַדִּיל אֲלֵכֶּה אִיכֶּה אֵט
3. כִּסֵּב בְּאֶרֶץ עֲשִׂירָה
אֲנִי וְשִׁבְרִי בְּרִיזִיָּה
מִלְכָּה עֲשִׂירָה בְּנֵים אֵין
תֹּרֵךְ יֵן בְּיָכִיָּה לֵא
כִּמְצָא חֲוֹן מִלֵּךְ
אִיכֶּה אֵט
4. תֹּרֵךְ אֲלֵהֶם אֵת
הָאֵלֹהִים כִּי טָוֹב וְיִדְבֹּל
הָאֲלֵהִם בִּין הָאֲדָמָה וְכִן
הַדִּשְׁלֵךְ בְּרָאִיתִי אֵת

הגהות הב"ח

(א) תוש' ד"ה אחיה וכו'
דבמחמר כתיב קרא:

גליון הש"ס

גמ' אם לאו שאני יודע
כול. פי' כי' קי' ע"ל
תוד"ה תרד"ה: שם
המנהיג בעזא ושיבטא.
פי' פ"ו דף לט ע"ל תוס'
ד"ה וסימק:

לעזי רש"י

פּוואַר'ן [פּאַו'רן]. טװס.
פּירידין [פּירידין].
קורא (עוף). בי"ק. חרסום.

מוסף רשמי

אורח ואורח הבר. אורח
של יסוד ואורח של דבר,
כלאים להרעים (בכורות
ח.א). המנהיג בעצמו
וישכח. קשר קריו לדבר
שנים ולכן ירכשה על
שפת הים ושנים מהמים
אחרי. מדר. לוקח משום
מנהיג כלכלים ואו לאו
מורש כשור ובחמור ללא
דוקא, דכל מרי מיני נמי
אסרי (סנהדרין יט.א).
הדרך עלך שור שנחנה
את הדרך

שור שנגח את הפרה פרק חמישי בבא קמא

נאמר בכן טוב. גבי כיבוד אב ואם דמצינן בה"א למען ייטב לך: **ופסח** בו. י"ח שבתובא ראשון בחמרה נאמרה לעובד: **הספד** מינה זו לנדה הראויה: **כאן שנה** במשנה זו דקמתי ללחם נוהג בעופות למדנו דכל עופות ללחם זה בזה מין בשאינו מינו:

ואמר בהם טוב אמר לו עד שאתה שואלי
למה נאמר בהם טוב ⁶שאלני אם נאמר בהן
טוב * אם לאו שאני יודע אם נאמר בהן טוב
אם לאו כלך אצל ר' תנחום בר חנילאי
שהיה רגיל אצל ר' יהושע בן לוי שהיה
בבקי באגדה אול לגביה א"ל ממנו לר'
שמעתי אלא כך אמר לי שבראי בר
שחום אחי אמו של רב אחא אבא חנינא
יאמרי לה אבי אמו של רב אחי ברי
החנינא הואיל וסופן להשתבר וכי סופן
להשתבר מאי הוי אמר רב אשי חס ושלום
טובה מישראל א"ר ⁷יהושע הירואה
ט"ז בחלומו סימן יפה לו מ"ט אילימא
משום דכתיב טוב אילמא ⁸והאמריה
השדך חב מ"ז אילמא ⁹אמא

הדרך עלך שור שננת את הפרה

אימא יטבעו בארץ שעריה אלא הוואל
פתח בו הכתוב למוכה תחילה שמבראשית
כתוב מי"ט ט"ו א"ר יהושע בן לוי הרואה
השמים ופדאדוהו הני מילי בכתבא: וכן
ר"ל * כאן שנה רבי * תרגול טווס ופסיגו
חביבא משום דרבו בהדי הדדי מהו דתימא
* לאו ואוהו הכר כלאים זה בזה מתקוף לה
אילמא משום דהאי ארץ קועיה והאי
פרסא וגמלא מייעא דהאי אלמי קועיה
כלאים זה בזה אלא אמר אביי * זה ביצוי
פא אמר הא מעונה חרא כיעתא בשיחלא
אלא א"ר ירמיה אמר ריש לקיש * המרביע
עשמא אמר רב אדא בר אבהו משמיה
בשה בעי רחבה * המנהיג בעיזא ושיבוטא
א נחית בים ושיבוטא לא סליק ליבשה
ותא מיהת קא מנהיג מתקוף לה רבינא
הביד חורע חמה בארץ ישעוריה בחוצה
לכי השתא התם ארץ מקום חיובא חוצה
* * * * *
א * * * * *
א * * * * *

הדרן עלך שור שננח את הפרה

וידעיתו אפילו קטן דגים כלאים ונהג כהם: **אֲתִיָּא** אֲפִינְהוּ אֲפִינְהוּ מִיבִשְׁתָּהּ. ומשנת לא מליך דמריבו וכלל בהתקן
אלא כל מלי דבשה שאדם רגיל לחמר אחריהם (ה) דנחמר כמי קרא דנחמקן גבי שנת: **לְמִינְהוּ** מִיבִשְׁתָּהּ. וא"ת
מיבשה מיפוק ליה דמכביב בגופיה למניהו בדאלו טריפות (חולין קד פ. טסא) משמע דאי הוה כמי למניהו כזו של
דמכביב שני דשאים וזה וי"ל דלמניהו לחודיה לא הוה משמע שנכתב איסור כלאים אי לאו חוקיות משמרו דדרש
שחקקיהו לן כבר ומפרש ר"ת שחקק כעשה דנאשים ככזו זו למניהו והיטו למניהו דיבשה דנחמקן ואילו דלמריב
לא למניהו דים לחודיה לכא למיך מניהו דגים וא"ת דסוגיא דגמגל ד' כרנן דב' ד' מיתות (שבתין קד פ. טסא)
נה לא ככלאים ולא בהרבעה אלא לא דרשין למניהו וי"ל נהי דלא דרשין למניהו לגבי בני נח דלא אשכחן דמוהר
ישראל דההוה גבי כלאים דרשין ליה וי"מ לגבי דגים אי"נ להרבעה אינן דקדק דשך לא מיירי אלא כורעים והשחא
ואינן דרשין מניה מה בהתקן בהרבעה אף שדך בהרבעה אינן ובהא פליגי ר"א ורבנן דר"א יליך מחוקיות שחקקיהו
דמי נה על הכלאים כלומר מלמניהו ורבנן לא יליך מניה אלא שנרומח מלמניהו דמשמע דנאשים ואי"מ לא אסרו
פיר דלאו אפילו כרנן מלמניה דשחאלו וי"ל ליה למיך כלאים בהרבעה בהתקן דנחמקן כשנת לרביי עפות מיתוק
הכי דילפינן דגים וי"ל דאי לאו ג"ש לא הוה מפקי קרא דנחמקן ממשמעותא אבל השחא דלמי ג"ש ומפסקא לקרא
וינן אפילו דגים למניהו למניהו מיבשה: **הַמְנַהֵלִּי** בעיאו ושיבוא. וא"ת דמשמע דפשיטא ליה דבשני מינים שנים חייב
הרבעה והרבעה כמיב דלא גבי ורעה וההנה כדמותה כפ' ד' מיתות (טס) דלא מיתסרי בני נח נחמישה חרישה
קוקט שחקקיהו לן כבר כלומר דנחמקן דמשמע דנאשים אלא דרשין דנחמקן לא תרביע בני נח בהתקן בהרבעה אף
י"ל דנכרה דחוקמקן למניהו בין בישראל בין לגוי נה לכל אחד כמו משמיו איסורו בתקום אחד לגוי נה בהרבעה
והנהגה ועי"ל כי היכי דילפינן כוליה משנת ה"נ ילפינן שנת בהתקן בהתקן מהרבעה לאסור דגים בשנת במלכא והדר
נאנהגה משנת: **אֲלֵא** פתחה חזר חטה ושעורה ודע חטה בארץ ושעורה בחוצה לארץ. כגון בערונה אחת כסמון
חטים דלרץ להחמיק בין זרע לזרע דמכזב כח' שנת פרק א"ר עקיבא (קד פסא) וסא דבני ר' יאשיה חטה ושעורה
יד דלמניהו ככלאי הכרם קאמר אבל ככלאי זרעים מיבב כחטה ושעורה לחודיה כסוגיא נקט כרנן דלא בעו אלא
ר' פלגי ומאריך שלשה זרעים או מז' מינין או מז' מינין דשמן (פסא פ"א מ"ט) וכלל חטה ושעורה כאחד מיבב
ר' יוחנן שני חטין ושעורה אחת או שני שעורים וחטה אחת או חטה ושעורה ורובםת וכלל שיהי שלשה:

הדרן עלך שור שנבח את הפרה

עין משפט
נר מצוה

ק א מ"י פ"ט מכלכות
כלאים הלכה ה סמג
לאחין רשא רפנ עוש"ע י"ד
ס"ר ר"ז ספיק' ו:
קא ב ג מ"י שס עוש"ע
שס ספיק' ו:
קב ד מ"י שס ה"ל ח
עוש"ע שס ספיק' א:
קג ה מ"י שס ה"ל ח: